

העותרות:

1. סלאח דיאב (מ"ז -----)
 2. מוחמד אבו חומוס (מ"ז -----)
 3. האגודה לזכויות האזרח בישראל, ע"ר 580011567
- כולם ע"י עוה"ד טל חסין (מ"ר 26437) ו/או דן יקיר ו/או אבנר פינצ'וק
ו/או עודד פלר ו/או גיל גן-מור ו/או גדיר ניקולא ו/או דבי גילד-חיו
ו/או עביר ג'ובראן דכוור ו/או משכית בנדל ו/או אן סוצ'יו ו/או רוני
פלי ו/או רעות שאער

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רח' נחלת בנימין 75 תל אביב
טל' נייד: 052-8595351; פקס' 03-5608165
[דוא"ל: talh@acri.org.il](mailto:talh@acri.org.il)

- נ ג ד -

המשיבים:

1. מפכ"ל משטרת ישראל
2. מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל
3. פרקליט המדינה

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רחוב צאלח א-דין 29, ירושלים, מיקוד 91010
טל': 02-6466590; פקס': 02-6467011

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי, המופנה למשיבים והמורה להם לבוא וליתן טעם כדלקמן:

- א. מדוע לא ייקבע, כי סעיף 82(ג) לפקודת המשטרה אינו מסמיך שוטרים לסלק דגלי פלסטיין במסגרת הפגנות ומחאות.
- ב. מדוע לא ימנעו שוטרי מחוז ירושלים מחטיפת דגלי פלסטיין מידי מפגינים והחרמתם במסגרת אירועי מחאה.
- ג. מדוע לא יבהיר המשיב 1 בהנחיה מפורשת בכתב כי אין בהנפת דגל פלסטיין כשלעצמה כדי לעורר להפרעת השלום כמוגדר בסעיף 82(ג) לפקודת המשטרה, וכי יש לאפשר למפגינים להניף דגל פלסטיין.
- ד. מדוע לא יקבע המשיב 3 בהנחיית פרקליט המדינה "אישור פתיחה בחקירה והעמדה לדין בעבירות או עניינים בעלי רגישות מיוחדת" (הנחיה מס' 14.12 מיום 15.12.2019), כי נדרש אישור הפרקליטות

לפתיחה בחקירה ולהעמדה לדין בעבירות המבוצעות על רקע התנגדות להחרמת דגלי פלסטין באירועי מחאה.

יחד עם עתירה זו מוגש לבית המשפט קובץ דיגיטלי בהחסן נייד (דיסק און קי) ובו סרטונים המתעדים את התנכלות המשטרה לדגלי פלסטין ולמפגינים הנושאים אותם.

ואלה נימוקי העתירה:

מבוא

1. בשנים האחרונות השתנתה מדיניות משטרת מחוז ירושלים כלפי הנפת דגל פלסטין והצגתו בפומבי. אם עד לשנת 2018 נשאו מפגינים ומוחים דגלי פלסטין בהפגנות ובמשמרות מחאה כמעט ללא מפריע, הרי שמשנה זו ואילך פועלת משטרת מחוז ירושלים לסילוקו השיטתי של הדגל מהמרחב הציבורי – במהלך הפגנות כשהדגל נישא בידי מוחים, כשהוא מתנוסס על גבי בתים, כשהדגל מוטבע על פריטי לבוש ולמרבה האבסורד אף כשמדובר בצרור בלונים מרוקן למחצה בצבעי דגל פלסטין המשתלשל מחוט חשמל. פרקטיקה זו מלווה בהפעלת כוח כלפי המעוזים לנופף בדגל, במעצרים, לעתים אלימים, של מי שמנסה להתנגד להחרמת הדגל ובהסלמה של אירועי מחאה שקטים.

2. מדיניות המשטרה עומדת בסתירה להנחיות היועץ המשפטי לממשלה. בשנת 1993, בעקבות ועידת מדריד והסכמי אוסלו שיצרו יחסים רשמיים, דיפלומטיים וביטחוניים עם אש"ף, ובהמשך גם עם הרשות הפלסטינית, קבע היועמ"ש כי נוכח המצב המדיני אין כל עניין לציבור בנקיטת הליכים פליליים נגד מי שנטען כי הניף את דגל אש"ף, וכי יש לבחון כל מקרה ומקרה "בשים לב לכך שזהו דגלה של הרשות הפלסטינית". עמדה זו קיבלה את אישור בג"ץ (בג"ץ 5883/93 **יהלום נ' מפכ"ל משטרת ישראל** (פורסם בנבו, 26.5.1994), להלן: **עניין יהלום**).

3. על הוראה זו שב המשנה ליועמ"ש בספטמבר 2014. ההנחיה קבעה, כי המצב המדיני בין מדינת ישראל ובין הרשות הפלסטינית מחייב מדיניות מקלה במיוחד בדבר הנפת דגל פלסטין. בהתאם, נקבע בה כי אין לפעול באופן גורף להסרת דגלי אש"ף ולהעמדה לדין בגין הנפתם, וכי יש לפעול להסרת הדגל רק כאשר "ישנו **חשש ברמת הסתברות גבוהה** שהנפת הדגל תוביל **להפרה חמורה** של שלום הציבור" או כאשר "**מתעורר חשד ממשי** כי הנפת הדגל מהווה עבירה של הזדהות עם ארגון טרור או אהדה אליו". בכך אימץ היועץ את המבחנים המחמירים שנקבעו בפסיקה לעניין הגבלות ביטוי.

4. אלא שהנחיות לחוד ומציאות לחוד. זו מלמדת, כי הצגת דגל פלסטין בירושלים מובילה לשיבוש דעת מוחלט בקרב שוטרי המחוז, תוך פגיעה אנושה בזכות החוקתית לביטוי בכלל ולביטוי פוליטי בפרט, לכבוד ולאוטונומיה מחשבתית, ובזכותם של תושבי העיר הפלסטינים לזהות. כפי שיפורט ויודגם בהמשך, הרף הגבוה שנקבע בפסיקה להגבלות ביטוי, כמו גם הנחיות היועמ"ש וחובת המידתיות והבחינה המתבקשת של כל אירוע בו מונף הדגל בטרם ביצוע פעולות אכיפה, נשכחו מלב. העדויות המצולמות והכתובות הרבות המצורפות לעתירה, כמו גם פסקי הדין והפרוטוקולים המצוטטים בה, מלמדים כי החרמת הדגלים וההתעמרות במפגינים מתרחשות באופן שגרתי וקבוע, בתקופות מתוחות ובכאלה שלא, במחאות שלווות רבות, ללא קשר לאופייה של ההפגנה ובלי שנשקפת ממנה כל סכנה

לשלוש הציבור. יתרה מכך. פעם אחר פעם האלימות המשטרית המופעלת במהלך ההפגנות, סימונם של המפגינים, יהודים ופלסטינים, כפורעי חוק, מעצרים, שימור הדימוי של דגל פלסטין כסמל של טרור והתנגדות וההסתערות עליו היא זו שמלהיטה את הרוחות ומדרדרת הפגנות שקטות לכדי הפרות סדר.

5. הבהרת השר לביטחון פנים שניתנה לבכירים למשטרה בשלהי אוגוסט 2021, לפיה ניתן לפעול לסילוק הדגל רק במקרים שבהם הנפתו תוביל ברמת הסתברות גבוהה להפרה חמורה של שלום הציבור, לא הועילה אף היא. מדיניות ההתעמרות המשטרית במפגינים הנושאים דגלי פלסטין – כמו לו הייתה הזהות הפלסטינית, זהותם של למעלה מ-20% מתושבי המדינה, גורם שלילי ומהלך אימים – חטיפת הדגלים מידיהם והחרמתם, והתניית קיומן של מחאות בסילוק הדגל נמשכות.

הצדדים לעתירה

6. העותר 1, סלאח דיאב, תושב ירושלים המזרחית יליד 1970, נולד בשכונת שייח ג'ראח, גדל בה וכיום מתגורר בה עם בני משפחתו. העותר 1 משתתף דרך קבע במשמרות המחאה השבועיות בשכונה מאז החלו.

7. העותר 2, מוחמד אבו חומוס, יליד 1966, הוא תושב שכונת עיסאווייה בירושלים המזרחית. העותר 2 הוא פעיל חברתי בירושלים המזרחית ומשתתף דרך קבע במחאות השבועיות בשייח ג'ראח.

8. העותרת 3, האגודה לזכויות האזרח בישראל, היא עמותה הפועלת לקידום זכויות האדם בישראל ובשטחים הכבושים ובהן הזכות לכבוד, לביטוי, לשוויון ולהליך הוגן, וכן זכויות חשודים וצדק בפלילים.

9. המשיב 1, מפכ"ל המשטרה, הוא הגורם המופקד על ניהול משטרת ישראל וקביעת המדיניות המנחה את פעולותיה.

10. המשיב 2, מפקד מחוז ירושלים, הוא הגורם המופקד על ניהול מחוז ירושלים של המשטרה.

11. המשיב 3, פרקליט המדינה, עומד בראש הפרקליטות שמתפקידה לקבוע מדיניות משפטית ואת ביטוייה ביעדי אכיפת החוק, בין היתר באמצעות עיגונה בהנחיות.

העובדות הצריכות לעניין

א. דגל פלסטין כסמל וביטוי לזהות פלסטינית בארץ ובעולם

12. דגל פלסטין הוא אחת הגרסאות של הדגל הפאן-ערבי, שנועד בתחילת המאה ה-20 להיות דגל המרחב הכולל את לבנון, סוריה, ירדן ופלשתינה-א"י. צבעי הדגל – שחור, לבן, ירוק ואדום, מסמלים שושלות שונות בחברה הערבית-מוסלמית. עיצוב הדגל המוכר לנו כיום מתוארך לתקופת מלחמת העולם הראשונה, בזמן מרד המשפחה ההאשמית באימפריה העות'מאנית. דגלים בעיצוב דומה מאפיינים מדינות שונות בעולם הערבי ובהן ירדן, איחוד האמירויות וסודן. לטענת חלק מהחוקרים, ניתן למצוא עדויות לשימוש בדגל הפלסטיני במרחב של ישראל כבר בשנות השלושים של המאה שעברה. בשנת 1964 אימץ הארגון לשחרור פלסטין (אש"ף) באופן רשמי את הדגל כסמל לארגון ולעם הפלסטיני, ובשנת 1988 הוא אושר כדגלה של מדינת פלסטין העתידית (ר' Flag of Palestine Liberation Organization ;Britanica ;חדשות 2 "מה אתם יודעים על הדגל הפלסטיני?" N12 (12.2.2018)).

13. מאז הקמת הרשות הפלסטינית בשנת 1994, ובמהלך השנים שחלפו מאז, מזוהה הדגל כסמל הלאום הפלסטיני. הדבר בא לידי ביטוי בין היתר בחקיקת הפרלמנט ברשות הפלסטינית שקיבעה את מעמד הדגל כסמל לאומי פלסטיני, קבעה כללים להנפתו במוסדות הרשמיים השונים ואסרה על פגיעה בו (2005 PA Flag Act ("The Law of the sanctity of the Palestinian flag number (22) for year 2005, 22.12.2005"); 2006 PA Flag Act ("Law No. (5) of 2006 amending some provisions of the Law (of the sanctity of the Palestinian flag number (22) for year 2005, 17.02.2006").

14. ישראל ומדינות רבות בעולם מכירות בדגל כסמלם של הרשות הפלסטינית ושל העם הפלסטיני. הוא מונף בפורומים בינלאומיים ודיפלומטיים, בין היתר במפגשים בין נציגי הרשות הפלסטינית ונציגי ממשלת ישראל וכנסת ישראל, כולל בכנסת עצמה (ר' אליאור לוי "דגל פלסטין בכנסת: "אבו מאזן רוצה שלום, Ynet, 31.7.2013; אטילה שומפלבי "אבו מאזן בספר האורחים בי-ם: מקווה לשלום נצחי, Ynet, 15.9.2010). דגל פלסטין מתנוסס מחוץ לבניין האו"ם בעיר ניו-יורק החל משנת 2015, לאחר שאושר מעמדה של הרשות הפלסטינית כמדינה משקיפה בארגון (ר' UN GA/11695 Palestinian Flag-Raising at United Nations, Global Refugee Crisis among Top Issues during Day Three of General Assembly Debate (30.9.2015)). הדגל מהווה סממן זהות לאומית, אינדיבידואלית וקולקטיבית, של פלסטינים ברחבי מדינת ישראל, בשטחים אותם סיפחה וכבשה ובעולם.

ב. הנחיות היועץ המשפטי לממשלה: מבחנים מחמירים לאיסור על הנפת הדגל

15. ההכרזה על אש"ף כארגון טרור בשנת 1980 הביאה לכך שמניפי דגל פלסטין עשויים היו לעמוד במוקדן של עבירות העוסקות בהזדהות עם ארגון טרור או הנפת סמליו (ר' למשל סעיף 4 לפקודת מניעת טרור, התש"ח-1948, שבהמשך השתנה לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016). מצב זה השתנה בעקבות ועידת מדריד והסכמי אוסלו, אשר יצרו יחסים רשמיים, דיפלומטיים וביטחוניים עם אש"ף, אשר הוכר כמייצג העם הפלסטיני, ובהמשך גם עם הרשות הפלסטינית. בעקבות השינוי במצב המדיני קבע ב-1993 היועץ המשפטי לממשלה דאז, במענה לח"כ אשר דרש להעמיד לדין את מניפי הדגל, כי "... אין עניין לציבור ... לפתוח בהליך פלילי כלשהו נגד מי שמלינים נגדו כי הניף דגל של אותו ארגון אש"ף", והורה שלא לנקוט הליכים פליליים בעניין זה. היועץ המשפטי חזר על עמדה זו בעניין **יהלום**, במסגרת עתירה אשר תבעה להורות למפכ"ל המשטרה וליועץ המשפטי לממשלה לקבוע כי הנפת הדגל מהווה עבירה ולפעול נגד מניפיו. העתירה נדחתה.

16. על הנחיה זו חזר המשנה ליועץ המשפטי לממשלה בשנת 2014. המשנה דאז, מר רז נזרי, פרסם על דעת היועץ הנחיה המדגישה כי המצב המדיני בין מדינת ישראל ובין הרשות הפלסטינית מחייב מדיניות מקלה במיוחד בדבר הנפת דגל פלסטין. בהתאם, נקבע בהנחיה כי יש לנקוט בסנקציות פליליות מכוח סעיף 82 לפקודת המשטרה, אשר מתיר לאסור הנפת דגל והצגת סמל שיש בהם כדי לעורר הפרעה לשלום הציבור, רק כאשר "ישנו **חשש ברמת הסתברות גבוהה** שהנפת הדגל תוביל **להפרה חמורה** של שלום הציבור" או כאשר מתעורר **חשד ממשי** כי הנפת הדגל מהווה עבירה של הזדהות עם ארגון טרור או גילוי אהדה אליו (ההדגשות הוספו). בהתאם, הונחו גורמי אכיפת החוק כי **אין לפעול באופן גורף "להסרת דגלי אש"ף ולהעמדה לדין בגין הנפתם, ויש לבחון את נסיבותיו של כל מקרה ומקרה בשים לב לכך שדגל אש"ף הנו דגלה של הרשות הפלסטינית על כל המורכבות המדינית הכרוכה בכך."**

העתק הנחיית המשנה ליועמ"ש מצורף ומסומן ע/1.

17. למיטב ידיעת העותרים בשנים האחרונות לא הוגשו כתבי אישום בגין הנפת דגל פלסטיין (בתגובה לבקשת חופש מידע בנושא השיבה המשטרה כי אין בידה רישום ממוחשב של הנפת דגל פלסטיין ועל כן לא ניתן לקבל את המידע). אך תיעוד מצולם ענף ועדויות רבות אשר הגיעו לעותרת 3 בשנים 2021-2022 מלמדים על כך שאף שהנחיות היועמ"ש הופנמו על ידי גורמי התביעה, שוטרי מחוז ירושלים כשלו בהפנמתה והם פועלים באורח שיטתי, לא פעם אלים, לסילוקו של דגל פלסטיין מהמרחב הציבורי. זאת בין אם הוא נישא בידי מפגינים, בפרט במהלך משמרות המחאה השבועיות המתקיימות בשכונת שיח ג'ראח, מתנוסס מעל בתים, מעטר פריטי לבוש או אפילו כשצבעו מופיעים על צרור בלונים.

18. כך העיד העותר 1, תושב שיח ג'ראח, על מדיניות המשטרה כלפי דגל פלסטיין ומניפיו:

"מאז שהתחילו ההפגנות בשכונה בשנת 2008 נשאו מפגינים דגלי פלסטיין, לא הייתה עם זה כל בעיה. יחס המשטרה למפגינים השתנה עם ההכרזה של נשיא ארה"ב טראמפ על מעבר השגרירות לירושלים. מאז, השוטרים לא מסוגלים לראות את דגלי פלסטיין ומחרימים אותם מהמפגינים. זה קורה גם ליהודים וגם לפלסטינים.

משמרות המחאה בשיח ג'ראח שקטות ולא אלימות... אלה אותם אנשים שמגיעים יום שישי אחרי יום שישי, יש בהם הרבה אנשים מבוגרים ממש, גם יהודים וגם פלסטינים. אבל השקט והרכב המפגינים לא מרגיעים את השוטרים, שמשתגעים ממש כשהם רואים דגלי פלסטיין. הם עוברים בין המפגינים וחוטפים אותו מהידיים בכוח. אם מנסים להתנגד המשטרה עוברת לאלימות, גם קשה. ראיתי כבר שוטרים שמתנפלים על זקנים מהשכונה שהחזיקו דגל, שדוחפים באלימות נשים מבוגרות יהודיות. הפילו אותם אל הרצפה".

תצהירו של העותר 1 מצורף לעתירה.

19. עדות דומה סיפק אף העותר 2, המשתתף דרך קבע במשמרות המחאה בשיח ג'ראח ובהפגנות ומחאות שעניינן פגיעה בזכויות האדם של תושבי ירושלים המזרחית:

"הפעם הראשונה שבה ראיתי התנכלות של שוטרים לדגל ולמפגינים שנושאים אותו הייתה בשנת 2018, בהפגנה ליד השגרירות (שגרירות ארה"ב – ט"ח). זאת גם הייתה הפעם הראשונה ששוטרים התנפלו עלי בגלל שנשאתי דגל פלסטיין... הלכתי איתו לכיוון ההפגנה ועוד לפני שהגעתי למקום הם הפילו אותי על הרצפה והחרימו לי את הדגל...

מאז, ובכל ההפגנות והמחאות שהשתתפתי בהן בירושלים, ובפרט בשיח ג'ראח ובשער שכם, ואפילו במסגד אל אקצה, המשטרה נוהגת באלימות כלפי מפגינים שנושאים את הדגל ומחרימה את הדגלים. כשמנסים לשאול את השוטרים למה אתם חוטפים את הדגל... התשובה שלהם היא 'זה מייצר פרובוקציה'. אבל הטענה שהדגל מייצר פרובוקציה חסרת כל שחר. מדובר בהפגנות שמתבצעות בעיקר בשכונות ובאתרים פלסטיניים, משתתפי ההפגנות הם יהודים ופלסטינים... אז איזו פרובוקציה? כלפי מי? המשטרה שכחה שהתפקיד שלה הוא לשמור על מפגינים, לא לדכא אותם בכוח".

תצהירו של העותר 2 מצורף לעתירה.

ג. מדיניות המשטרה לסילוק דגל פלסטין מהמרחב הציבורי

20. בשורות הבאות יבקשו העותרים להמחיש לבית המשפט הנכבד באמצעות סרטונים ועדויות נוספות את הפרקטיקה המשטרתית של התנכלות שיטתית לדגל ולנושאי, את האיסור הגורף על הצגתו ואת החרמתו התכופה מידי מפגינים. צפייה בסרטונים וקריאת העדויות מלמדות עוד, כי החרמות הדגלים מתבצעות גם במהלך הפגנות שלווה לחלוטין, אשר אינן מעוררות שמץ חשש לשלום הציבור, כי התנגדות להחרמת הדגל עשויה להביא למעצרים, וכי המשטרה, בהתנהלותה הכוחנית והשרירותית, היא שמביאה להסלמת האירועים במהלכן.

21. ביום 1.5.2021 הניפו חלק ממשתתפי משמרת המחאה השבועית בשייח ג'ראח דגלי פלסטין. בתגובה לכך עטו עליהם מספר שוטרים ושלפו מהם בכוח את הדגלים, לרבות מילדים שספק אם הגיעו לגיל האחריות הפלילית. בסרטון המתעד את האירוע נצפה גם שוטר מסתער בכוח לעבר המפגינים, כשהוא הודף אותם. תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 21".

22. ביום 24.6.2021 עטה מפגין צעיר בן 18 וחצי צעיף ועליו דגל פלסטין במשמרת המחאה השבועית בשייח ג'ראח. שוטרים תפסו אותו, הסירו את הדגל מצווארו ועיכבו אותו במקום לצורך זיהוי. בשיחה עמו, העיד הצעיר באזני הח"מ כי "התחלנו את ההפגנה וכמו בכל שבוע צעדנו היכן שמותר. היה לי צעיף לבן עם דגל פלסטין עליו. פתאום התנפלו עלי שוטרים, היה ביניהם גם קצין, תפסו אותי ומשכו ממני את הצעיף בכוח רב, לקחו אותי הצדה ודרשו ממני להזדהות. לא קדמה לכך כל התראה. אחר כך הם חנקו בחור אחר עם צעיף דומה. היו שם הרבה בלגאן ודחיפות. כל האלימות החלה ברגע שהם ראו את הצעיף עם דגל פלסטין, המפגינים היו שקטים".

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 22".

23. ביום 25.6.2021 הניף הפעיל החברתי סדי בן שטרית דגל פלסטין במשמרת מחאה נוספת בשכונה. מספר שוטרים תפסו אותו, לקחו מידו את הדגל ונשאו אותו לעבר המחסום המשטרתי.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 23".

24. בן שטרית נעצר ונלקח לתחנת המשטרה, כמה מחבריו הפגינו מחוץ לתחנה במחאה על המעצר. אחד מהם עטה צעיף המעוטר בדגל. קצין משטרה ניגש אליו ודרש שיסירו אך המפגין התנגד, טען כי אין מניעה חוקית לעטיית הצעיף ותהה מה מקור הסמכות לדרישת הקצין. אף שמדובר היה במחאה של אנשים ספורים על מעצר חברם, **מחוץ לתחנת משטרה**, הקצין השיב כי הוא "חושש שהנפת דגל פלסטין תפגע בסדר הציבורי" ודרש שוב להסירו. משנענה בשלילה, אחז הקצין בצעיף בכוח רב ומשך אותו מצווארו של הסרבן. שוטרים נוספים שהיו במקום הגיעו לעזור לקצין במלאכתו.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 24".

25. התנהלות זו חזרה על עצמה במשמרת המחאה שנערכה בשייח ג'ראח שבוע לאחר מכן, ביום 2.7.2021, שעה שאחד המפגינים שעמד על המדרכה הניף דגלון פלסטין. הסרטון מתעד שני שוטרים שהגיעו אל המפגין מכיוונים שונים, תוך דחיפת מפגינים אשר עמדו בדרכם, תפסו את הדגל והחרימו אותו.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 25".

26. לעתים ההתנכלות המשטרית לדגל מתחילה עוד בטרם נשלף והונף כלל. במשמרת המחאה בשכונה שהתקיימה ביום 6.7.2021 ביקש שוטר להחרים דגלי פלסטין קטנים **שהחזיק מפגין ברכבו**. בסרטון המתעד את האירוע נראה המפגין עומד על כך שאין חוק האוסר על החזקת דגלי פלסטין ואף הזכיר לשוטרים כי הדגל ממילא לא הונף. כשתבע לדעת מה מקור הסמכות, השיבו לו השוטרים כי מדובר בדגל ש"מהווה הפרעה", "פוגע ברגשות הציבור" ו"עשוי להתסיס" וכי החזקתו אינה חוקית. כשהמפגין תהה איזה חוק ואיזה ציבור – שהרי מדובר בשכונה פלסטינית ובמפגינים פלסטינים – השיב לו אחד השוטרים ש"כאן בשייח ג'ראח, בשמעון הצדיק, הדגל הזה אסור".

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 26".

27. ביום 9.7.2021 תיעדו המצלמות ארבעה שוטרים שהפילו את אחד המפגינים לכביש לאחר שסירב להוריד דגל פלסטין שהניף בהפגנה בשייח ג'ראח. המפגין נעצר, נאזק ודגלו הוחרם.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 27".

28. בעקבות ההתנכלות המשטרית לדגלים במשמרות המחאה השבועיות בשייח ג'ראח פנה ח"כ עופר כסיף לשר לביטחון פנים. ביום 29.8.2021 השיב לו השר, חזר על הנחיות היועמ"ש בעניין הנפת הדגל והוסיף כי "בעקבות אירועים שהתרחשו לאחרונה במסגרת אירועי המחאה במזרח ירושלים והובאו לידיעתי, הבהרתי לגורמים הרלוונטיים במשטרת ישראל את (ה)חשיבות בביצוע פעולות המשטרה בהקשר זה בהתאם לסטנדרט החוקי האמור, כלומר - רק במקרים בהם הנפת הדגל תוביל, **ברמת הסתברות גבוהה, להפרה חמורה של שלום הציבור**".

העתק תשובת השר לח"כ כסיף מיום 29.8.2021 מצורף ומסומן ע/2.

29. אלא שהבהרות השר לביטחון פנים נפלו על אוזניים ערלות והמשטרה המשיכה בשלה. ביום 24.9.2021 תועד מפקד המשטרה בשטח, רפ"ק שחר מחסומי, מתנה את קיומה של ההפגנה בשייח ג'ראח בהימנעות מהנפת דגל פלסטין. **רפ"ק מחסומי הודיע למפגינים כי אם יונפו דגלי פלסטין ההפגנה תפוזר, ובמילותיו: "אני מבקש עוד פעם, לא להניף את הדגלים. במידה ותניפו את הדגלים נפזר את ההפגנה ונחרים אותם"**.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 29".

30. בתאריך 24.9.2021, בסוף משמרת המחאה השבועית בשכונה, ניסו שוטרים לתפוס דגל פלסטין קטנים, חטפו את הדגל מידי של מפגין תוך שהם מפילים אותו למדרכה ואחד השוטרים מהדק את ידיו לעורפו. המפגין נפגע במצחו ודימם.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 30".

31. המפגין נעצר. שני מפגינים נוספים, שחשו לעזרתו של המפגין שנפצע בטרם מעצרו, נעצרו אף הם. על האירועים במשמרת מחאה זו העיד אחד מהם, מר גיל המרשלג:

"ביום שישי, 24.9.2021, הגעתי כרגיל להפגנה השבועית. ההפגנה התנהלה בשקט אבל לקראת סופה השוטרים התנפלו על אחד מהמפגינים שהניף דגל פלסטין קטן. רצו לעברו חמישה שוטרים בערך ושם החלו האירועים להסלים. השוטרים התנפלו על המפגין, אייל

שמו, באלימות והטיחו אותו בקרקע, תוך שאחד מהשוטרים חונק אותו. נפתח לו המצח, כנראה מהנפילה. רק אחרי שהשוטרים ראו שהוא מדמם מראשו הרימו אותו ועצרו אותו.

אני עמדתי לא רחוק ממקום התקרית, כ-10 מטר בערך, על המדרכה, וכשראיתי מה קורה התקרבתי לכיוונו של אייל יחד עם פעילים נוספים כדי לנסות לסייע לו... הלכתי לעברו כשאני אוחז בדגל פלסטיין קטן. כשהשוטרים ראו אותי הם רצו לעברי, חצו כביש תוך כדי, לא דיברו ולא התריעו אלא פשוט התנפלו עלי וניסו לחטוף לי את הדגל. ניסיתי להתנגד ואז עצרו אותי והכניסו אותי לניידת."

תצהירו של מר המרשלג מצורף לעתירה. על שחרורו ממעצר והתרשמות בית המשפט מהתנהלות השוטרים במשמרת המחאה ר' להלן, בסעיף 68-69 לעתירה.

32. במשמרת המחאה אשר התקיימה שבועיים לאחר מכן, ביום 8.10.2021, התנפלו שוטרים על מפגין שהניף דגל פלסטיין קטן, והטיחו אותו במחסום המשטרה.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 32".

33. במשמרת המחאה שהתקיימה ביום 22.10.2021, היה זה העותר 2, אדם נכה המתנייד עם קביים, שספג את מנת האלימות המשטרית בהפגנה. הסרטון מתעד כיצד רצו אליו מספר שוטרים, הפילו אותו אל הרצפה, וניסו לקחת ממנו את הדגל בכוח, שעה שהוא מגונן עליו.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 33".

34. העותר 2, המשתתף בקביעות במשמרות המחאה בשייח ג'ראח, מעיד בתצהירו כי נעצר במהלכן מספר פעמים:

"צריך להבין את הדינמיקה של התנהלות המשטרה במשמרות המחאה האלה: לפעמים הם רק חוטפים את הדגלים, ולפעמים, בעיקר אם האדם מתנגד לחטיפת הדגל, הם גם עוצרים מפגינים. אני נעצרתי כך כמה פעמים, בחלקן השוטרים הפעילו כלפי אלימות, זאת למרות שתמיד שוחררתי מהתחנה אחרי כמה שעות, לפעמים בלי חקירה אפילו.

באחת החקירות שאלו אותי למה אני מחזיק דגל אש"ף, השבתי שזה הדגל של העם הפלסטיני והרשות הפלסטינית.... בחקירה אחרת שאלתי את השוטרים למה נעצרתי, בגלל הדגל? השיבו 'לא, לא הדגל'. שאלתי שוב למה, אמרו 'אתה עושה בלגאן'. איזה בלגאן? 'צועק ומניף את הדגל'. לא הוגש נגדי כתב אישום בעניין הזה באף אחד מהמעצרים."

35. צפייה בסרטונים מלמדת, כאמור, כי ההתנכלות לדגל ולנושאי מתבצעת גם במהלכן של משמרות מחאה שלווה לחלוטין. כך, למשל, במהלך משמרת מחאה שקטה שהתקיימה ביום 24.12.2021 תועדה שוטר מתנהלת בנחת בין המפגינים וחוטפת דגלונים קטנים מידיהם.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 35".

36. כך גם במשמרת המחאה שהתקיימה שבוע לאחר מכן. ביום 31.12.2021 שוטרים החרומו בכוח דגל פלסטיין מצעיר פלסטיני ועצרו אותו. בעדות שנתן הצעיר לעובד השטח של האגודה לזכויות האזרח, מר מוהנד ענאטי, הוא סיפר כי "הייתי עם דגל פלסטיין ביד, מיד התנפלו עלי שוטרים ורצו לקחת ממני את

הדגל. ניסיתי למנוע מהם את זה, אבל הם היו אגרסיביים ובסוף לקחו ממני את הדגל ועצרו אותי, תוך כדי שהם מפעילים כלפיי אלימות. הם אזקו אותי בידיים וברגליים ולקחו אותי לתחנת המשטרה בשלם. שם הכניסו אותי לחדר ההמתנה ואז לחקירה. החוקר טען שאני הפרעתי לשוטרים בזמן עבודתם וכי הרמתי דגל אש"ף שאסור לי להרים אותו... השוטר אמר לי שאם יתפסו אותי בעתיד שוב עם הדגל אז הם יכניסו אותי לכלא... שוחררתי למעצר בית למשך שבוע".

תצהירו של מר ענאתי מצורף לעתירה; תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 36".

37. החרמת דגלי פלסטין ממפגינים תועדה אף במשמרת המחאה שהתקיימה ביום 28.1.202.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 37".

38. גם כשנדמה כי משמרת המחאה עוברת ללא החרמת דגלים, כמו בזו שהתקיימה ביום 21.1.2021, האינסטינקט שפיתחו השוטרים לסילוק הדגל מהמרחב הציבורי לא שכך. בתום המשמרת התחוויר כי דגל שנשא ילדון בן שש הציק לאחד השוטרים, והוא החרימו ורמס אותו. אימו של הילד, שנכחה בתקרית, סיפרה לעובד השטח של האגודה לזכויות האזרח, מר ענאתי, כי "במהלך ההפגנה הלכתי עם הבן שלי לכיוון בית משפחת סאלם, ליד הביטוח הלאומי (בית אשר תושביו נדרשו להתפנות – ט"ח). היו שם הרבה פעילים פלסטינים ויהודים שהלכו עם דגל פלסטין וגם הבן שלי, ילד בן שש, אחז בדגל. בשלב מסוים בא שוטר ישראלי ולקח מהילד את הדגל, שבר את מוט הפלסטיק, זרק את הדגל על הרצפה ודרך עליו. פניתי לשוטר ושאלתי אותו 'מה אתה עושה, תעזוב את הבן שלי'. השוטר אמר לי לשתוק. הבן שלי כעס מאוד והתחיל לבכות... עד היום הוא מזכיר את מה שקרה לו עם השוטר."

תצהירו של מר ענאתי צורף לעתירה.

39. אף שהאיסור על הנפת דגל פלסטין ויישום מדיניות המשטרה בעניין מתרחשים בעיקר בשכונת שיח ג'ראח, בשל היותה מוקד למחאות שבועיות, מדיניות פסולה, נטולת תכלית זו, ניכרת בכל מקום שבו הוא מונף בירושלים. להלן כמה דוגמאות:

א. ביום 5.6.2021 הפגינה צעירה ליד שער שכם נגד מצעד הדגלים שהתקיים באותו יום, ואשר משתתפיו התקהלו בין היתר ברחבה ליד השער, כשהם מניפים דגלי ישראל בהמוניהם. במהלך המחאה הניפה הצעירה דגל פלסטין. הסרטון מתעד שוטר המסתער לעברה, מפיל אותה ארצה ושולף מידה את הדגל.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 39א".

ב. באותו יום, מן העבר השני של העיר העתיקה, אחזה מפגינה נוספת נגד מצעד הדגלים בדגל פלסטין מול בטונדה משטרתית שהוצבה במקום. היא עמדה לבדה. בלי כל אזהרה התנפלו שני שוטרים על הדגל, חטפו אותו מידה ואחד מהם פקד עליה להסתלק מהמקום, תוך שהוא הודף אותה פיזית בידיו.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 39ב".

ג. ביום 20.6.2021 עמדה קבוצה קטנה של בני משפחה, נערים וילדים, ברחבת שער שכם. אחד הילדים הוציא מתיקו דגל פלסטיני ונופף אותו. תוך רגעים ספורים אצו אליהם שלושה שוטרי מג"ב, שבדרכם תקפו באלימות קבוצת צעירות שישבה לתומה על המדרגות.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 39ג".

40. כאמור, ניקוי המרחב הציבורי מדגלי פלסטיין אינו ייחודי להפגנות ומשמרות מחאה דווקא, ואף לא רק לדגלים. כל מופע של הסמל העומד במרכז הדגל זוכה לטיפול נמרץ של המשטרה, אשר פועלת ללא לאות להסרתו. הסרטונים והעדויות הבאים מתעדים זאת.

41. ביום 6.5.2021, התקבצו בשיח ג'ראח שני פרשים וארבעה שוטרים, הביאו סולם, והורידו צרור בלונים בצבעי דגל פלסטיין שהתנפנו מחוט חשמל בשכונה.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 41".

42. האירוע החמור הבא, בו מעורבים תלמידי תיכון, חלקם קטינים, מעיד אף הוא על שיבוש המערכות המוחלט שמאפיין את יחסיה של משטרת מחוז ירושלים לדגל ולנושאים. ביום 21.6.2021 התקיימה מסיבת סיום שנת הלימודים של תלמידי השמינית בתיכון מקיף בית צפאפא בירושלים. המסיבה התקיימה באולם סגור, בנוכחות התלמידים והוריהם. בסיומו של המופע תלמידים הרימו שלטים שעליהם נכתב "שייח' ג'ראח", "בית צפאפא", "סילוואן" ו-"אל-אקצה" והניפו דגל פלסטיין.

43. בימים העוקבים נקראו שלוש נערות בוגרות י"ב, אחת מהן קטינה, לחקירה בתחנת משטרת מוריה. בחקירתן הן נדרשו להנפת דגל פלסטיין באירוע. אחת הנחקרות שאלה את החוקר האם עברה על החוק כשהרימה דגל פלסטיין. זה השיב לה כי הנפת דגל זה גורמת לאי סדר ציבורי. בעקבות מקרה זה פנתה העותרת 3 בשמן של הנערות והוריהן למפקד משטרת מוריה בדרישה לסגירת תיק החקירה ומחיקת אמצעי הזיהוי שניטלו מהתלמידות. ביום 11.7.2021 השיב לפנייה מפקד תחנת מוריה, וכתב כי "תיק החקירה שבנדון נפתח בעקבות חשד שהובא לידיעתנו בדבר ביצוע עבירת התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור", וכי "עם סיום החקירה תגובש עמדתנו באשר למידת מעורבותו של כל חשוד בביצוע העבירות המיוחסות לו, וזאת גם בהתחשב בדברים אותם פירטת במכתבך".

העתק הפנייה מיום 1.7.2021 ותשובת המשטרה מיום 11.7.2021 מצורף ומסומן [ע/3](#).

44. ביום 3.7.2021 הגיעו שלושה שוטרי מג"ב לבית פרטי במעמקי שכונת עיסוואיה בירושלים המזרחית, שכונה פלסטינית שלא מתגורר בה ולו יהודי אחד. על עמוד חשמל הצמוד לגדר הבית נתלה דגל פלסטיין. הסרטון מתעד את מאמציהם להסירו באמצעות מוט ארוך, ברחוב שומם לחלוטין.

תיעוד האירוע [בסרטון זה](#). הסרטון מצורף גם בהחסן דיגיטלי ומסומן "סעיף 44".

45. לעניין הסרת דגלים מבתיים ודרישת המשטרה ממפגינים לפשוט חולצות המעוטורות בדגל פלסטיין ר' גם התצהירים אשר צורפו לעתירה.

ד. פניות למשיבים עובר להגשת העתירה

46. ביום 4.1.2021, בעקבות מעצרו של מפגין אשר הניף את דגל פלסטין בהפגנה השבועית בשיח ג'ראח, פנתה העותרת 3 ליועצת המשפטית של המשטרה בבקשה להפסקת מדיניות האכיפה, הצנזורה והמעצרים סביב הצגת הדגל. בפנייה הובאו דוגמאות לאירועים נוספים שהדגל והמשטרה במרכזם לרבות מחיקת גרפיטי שלו, כאילו היו השוטרים קבלני ניקיון של העירייה. ביום 25.4.2021 השיב לפנייה רפ"ק עו"ד לינס חמד, ס' יועץ משפטי מחוז ירושלים. לטענתו, המשטרה פועלת על פי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה בנושא, בוחנת בכל מקרה לגופו את פוטנציאל הסיכון הגלום בהנפת הדגל, וכי במקרים שתוארו בפנייה סברו גורמי הפיקוד כי יש חשש ממשי להפרת שלום הציבור ועל כן מנעו את הצגת הדגל.

העתק פניית האגודה לזכויות האזרח מיום 4.1.2021 ותשובת המשטרה מיום 25.4.2021 מצורף ומסומן ע/4.

47. ביום 22.8.2021, בעקבות עדויות מצטברות להמשך מדיניות המשטרה בעניין דגל פלסטין והחרמתו תוך ההתנכלות שיטתית למפגינים, עיכובם ומעצרים, פנתה העותרת 3 למשנה ליועמ"ש (ציבורי-חוקתי), ולפרקליט המדינה. בפנייה התבקשו השניים להתנות פתיחה בחקירה בשל הנפת דגל פלסטין באישור פרקליט המדינה, בדומה לנעשה בחקירת חשדות לעבירות נוספות המשיקות לחופש ביטוי, כמפורט בהנחיות פרקליט המדינה "אישור פתיחה בחקירה והעמדה לדין בעבירות או עניינים בעלי רגישות מיוחדת (הנחיה מס' 14.12.2019). בנוסף, ביקשה העותרת 3 להנחות את המשטרה שכל החרמת דגל, פריט לבוש או חפץ שהדגל מוטבע עליו, כמו גם האיסור על הנפתו, יותנו באישור קצין בכיר, בדרגת מפקד מחוז לפחות. למכתב צורפו סרטונים רבים אשר מתעדים את הפרקטיקה המשטרתית הפסולה. העתק מן המכתב נשלח למשיב 1, מפכ"ל המשטרה.

48. ביום 9.9.2021 פנתה לשכת המפכ"ל לעותרת 3 בבקשה לשלוח בשנית את הפנייה ואת הסרטונים אשר צורפו לה, וכך היה. מאז נדם קולה.

העתק הפנייה מיום 22.8.2021 והעתק בקשת המשטרה מיום 9.9.2021 מצורפים ומסומנים ע/5.

49. בשל הישנות המעשים, שבה העותרת 3 ופנתה ביום 28.12.2021 אל המשנה ליועמ"ש (ציבורי-חוקתי) והמשיבים 1-3 בתזכורת, וביקשה לשים קץ לאלתר להתנכלות המשטרה לדגלי פלסטין ולמניפיו. לפנייה צורף המכתב המקורי מאוגוסט 2021, והעותרת 3 הבהירה לנמענים כי בהיעדר מענה היא תיאלץ לפנות לערכאות. אף פנייה זו לא נענתה.

העתק הפנייה מיום 28.12.2021 מצורף ומסומן ע/6.

מאחר ולא חל כל שינוי במדיניות המשטרה כלפי הדגל וההתעמרות במפגינים הנושאים אותו נמשכת, מוגשת עתירה זו.

הטיעון המשפטי

א. פגיעה אסורה בחופש הביטוי וכבוד

50. התנכלותה השיטתית של המשטרה למפגינים המניפים דגל פלסטין וניסיונותיה הנחוצים לסלקו מן המרחב הציבורי פוגעים, ללא הצדקה עניינית, בזכויות החוקתיות לביטוי, לכבוד, לקניין ולזהות; זאת תוך התעלמות מוחלטת ממעמדה החוקתי של הזכות לביטוי והמבחינים שהותוו להגבלתה, ובסתירה להנחיות היועץ המשפטי לממשלה בעניין דגל פלסטין.

51. חופש הביטוי הוא מערכי היסוד של מדינת ישראל, זכות חוקתית המעוגנת כיום בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. במובנו הרחב מהווה חופש הביטוי אגד של זכויות אשר במרכזו חירותו של אדם לשמוע ולהשמיע, ולצדו זכויות נוספות הבאות להגשים את החופש האמור ולהגן עליו, ובהן הזכות לקבל ולמסור מידע ולהחליף דעות ועמדות. בשורת פסקי דין עיגן בית המשפט העליון את מעמדו של חופש הביטוי כזכות יסוד, "זכות עילאית", "העומדת בלבת הדמוקרטיה" (ר', בין היתר, בג"ץ 806/88 Universal City Studios נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות (פורסם בנבו, 15.6.19089), להלן: **עניין יוניברסל**); בג"ץ 606/93 **קידום יזמות ומו"לות 1981 בע"מ נ' רשות השידור** (פורסם בנבו, 13.1.1994); בג"ץ 86/14 **לאור נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות** (פורסם בנבו, 5.2.1987)).

52. חופש הביטוי הפוליטי – אשר הנפת דגל לאום נמנית עליו – זוכה להגנה משפטית מרבית. זאת בשל חיוניותו לקיום משטר דמוקרטי, חשיבותו החברתית והיותו חשוף יותר מכל צורת ביטוי להתנכלות מצד השלטון, כפי שמוכיחה התנהלות המשטרה כל אימת שהיא נתקלת בדגל המסוים (בג"ץ 6396/96 **זקין נ' ראש עיריית באר שבע** (פורסם בנבו, 8.6.1999)).

53. הזכות לביטוי אינה מצטמצמת לדעות קונצנזואליות. חופש הביטוי משתרע על דעות מקובלות ועל דעות שאינן כאלה; על דעות הנוחות לשמיעה ועל דעות "מרגיזות וסוטות", דעות המעוררות התקוממות, סלידה והתנגדות, בין בקרב השוטרים ובין בקרב הציבור כולו. חופש הביטוי אינו רק החופש לבטא דברים בשקט ובנועם, אלא גם, ואולי בעיקר, החופש לבטא דברי זעקה הצורמים את האוזן (עניין **יוניברסל**) ובהתאם להציג סמלים אשר עשויים להיות לצנינים בעיני חלקים בציבור.

54. בשל מעמדה החוקתי הרם של הזכות לביטוי, התווה פרקליט המדינה כללים מחמירים להעמדה לדין ופתיחה בחקירה בשל עבירות ביטוי, או כאלה המשיקות להן (הנחיית פרקליט המדינה 2.40 "מדיניות העמדה לדין בתיקים שנפתחו על רקע הפגנות או אירועי מחאה (25.8.2020); הנחיה 14.12 "אישור פתיחה בחקירה והעמדה לדין בעבירות או עניינים בעלי רגישות מיוחדת (15.12.2019)). הפרקליט קבע כי "מקובל במשפטנו, כמו גם במשפטן של מדינות דמוקרטיות נאורות אחרות, כי לזכות ההפגנה והאספה מוכר מקום של כבוד בהיכל זכויות היסוד של האדם"; כי "זכות ההפגנה היא אחת מזכויות היסוד המרכזיות של האדם בישראל, זכות יסוד המעצבת את אופייה הדמוקרטי של המדינה", וכי בשל אלה, "מדיניות האכיפה נגד חשודים המבצעים עבירות הקשורות לעצם השתתפותם בהפגנות ראוי שתהיה מדיניות מצמצמת". עקרונות אלה לא הופנמו, ובוודאי לא באו לידי ביטוי, באירועים נשוא עתירה זו.

55. נזכיר עוד כי לא מכבר, בספטמבר 2020, ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון בעניין שלט מחאה אשר הוצב מול בית הנשיא, והעירייה תבעה לסלקו (ע"מ 1775/20 **התנועה למען איכות השלטון נ' עיריית ירושלים** (24.9.2020)). בית המשפט חזר על ההלכות המושרשות היטב בדבר עליונותה של הזכות לביטוי, משמעותה במשטר דמוקרטי, ושב ועיגן את הכלל הבסיסי, שאמור היה להיות שגור כבר בקרב גורמי אכיפת החוק, לפיו נוכח משקלו הסגולי הנכבד, **אין מגבילים את חופש הביטוי אלא אם קיימת הסתברות קרובה לוודאי לפגיעה קשה וממשית בערך מתנגש** (מבחן הוודאות הקרובה). דברים נכוחים אלה, אשר הופנו שם נגד עיריית ירושלים, עומדים בבסיס הנחיית היועמ"ש בעניין דגל פלסטין, והם יפים שבעתיים שעה שמדובר במשטרת ישראל, הגוף אשר אמון על הבטחת חופש המחאה, כפי שקבע אף בית המשפט בפסק הדין.

56. אכן, סעיף 82 לפקודת המשטרה, שכותרתו היא "הנפת דגל", מסמיך את מפכ"ל המשטרה, המשיב 1, לאסור על "הנפתו, הצגתו או פרישתו של דגל או סמל שיש בו כדי לעורר להפרעת השלום", וקובע עוד כי "כל שוטר רשאי לסלק דגל או סמל שהוצג או שנפרש בניגוד להוראה כאמור או בנסיבות שיש בהן כדי לעורר להפרעת השלום". אולם למיטב ידיעת העותרים המפכ"ל לא הוציא הנחיה כזו, היא לא הוצגה בהליכים השונים שעסקו בדגל פלסטין (ר' להלן), וממילא ההערכה כי הדגל המסוים עלול לעורר הפרעה לשלום הציבור, כפי שטענה המשטרה בחלק מהסרטונים שהוצגו לעיל, אינה יכולה להיות ספקולטיבית. על הגבלת ביטוי "להתבסס על עובדות ידועות, לרבות ניסיון העבר... המציאות בשטח צריכה להצביע על סכנה ממשית ומסתברת ... טיעון על אפשרות ממשית של פגיעה בביטחון הציבור אינו מספיק" (בג"ץ 153/83 **לוי נ' משטרת ישראל**, פ"ד לח(2) 393, פס' 16 לפסק דינו של השופט ברק (1984), להלן: **עניין לוי**).

57. זאת ועוד. הפעולות המשטרתיות נגד הנפת דגל פלסטין אינן נקודתיות. כפי שהודגם בחלק העובדתי לעתירה מדובר בדפוס פעולה קבוע, החוזר על עצמו כמעט מדי שבוע, ואשר מצביע על מדיניות שבבסיסה איסור גורף על הנפת הדגל. אולם הפעלת סמכות מנהלית, קל וחומר כזו שתוצאותיה היא פגיעה קשה בזכויות אדם, מצריכה הנחת תשתית עובדתית מוצקה, שעליה תבסס הרשות את שיקול דעתה (ר' למשל רע"ב 426/06 חווא נ' שירות בתי הסוהר תק-על 2006(1) 3425, 3429 (2006); רע"א 2316/96 איזקסון נ' רשם המפלגות, פ"ד נ(2) 529, 537-538 (1996); (בג"ץ 987/94 **יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נ' שרת התקשורת**, פ"ד מח(5) 412, 423-425 (1994)). רק משהונחה תשתית עובדתית מלאה יכולה רשות לקבל החלטה מושכלת ולפעול על פיה.

58. אלא שתשתית עובדתית כזו אין. שוטרים מחרימים דגלי פלסטין, אוסרים על הנפתם ומתנים את המשך קיום ההפגנות בסילוקם (ר' דברי רפ"ק מחסומי בסעיף 29 לעתירה) באופן קבוע וגורף, תוך התעלמות מוחלטת מאופייה של המחאה, דפוס התנהלותה והרכב משתתפיה (ונזכיר כי משמרות המחאה בשייח ג'ראח מתנהלות כבר כעשור וחצי).

59. ההתנכלות למפגינים ולדגל, והחרמתו השיטתית מידיהם, אינם עומדים בתנאי פסקת ההגבלה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו (בג"ץ 951/06 **שטיין נ' רב ניצב משה קראדי**, פסקה 20 לפסק דינו של הנשיא ברק (פורסם בנבו, 30.4.2006)). לא קיים, כפי שמלמדת גם עתירה זו, כל קשר רציונלי בין שלום הציבור, הנפת דגל פלסטין ומדיניותה הפסולה והשיטתית של המשטרה; הנזק הנלווה למדיניות זו, ופגיעתה

הקשה בזכויות יסוד של מפגינים, של תלמידות שהניפו דגל במופע סיום תיכון באולם סגור, של פלסטינים שתלו אותו לצד ביתם ושל תושבי ואזרחי ישראל הפלסטינים בכלל - בוודאי שעולים על התועלת שבה, ככל שישנה כזו; וגם אם קיימת סמכות להחרמת הדגל מכוח סעיף 82 לפקודת המשטרה, בכך אין די. נדרשים קיומם של צידוק ענייני ומטרה לגיטימית לפגיעה בזכויות חוקתיות, וכאלה אין (לעניין פסקת ההגבלה ומבחני המידתיות ר' למשל בג"ץ 5016/96 **חורב נ' שר התחבורה** (פורסם בנבו, 13.4.1997)).

60. העותרים יבקשו להדגיש, כי גם לו היה מתעורר חשש לשלום הציבור בשל הנפת הדגל, ולא היא, נוסחת האיזון שנקבעה בפסיקה להגבלות ביטוי מורכבת אף מבחינת קיומם של אמצעים חלופיים, חמורים פחות, בפגיעתם בזכות. למשל באמצעות שמירה על המפגינים מפני מפגיני הנגד הספורים (והקולניים) שנוכחים בחודשים האחרונים במחאות שייח ג'ראח, ואשר ייתכן כי הדגל מתסיסם, במקום לאסור על הצגת הדגל כליל. על המשטרה מוטלת חובה לנקוט "**בכל האמצעים העומדים לרשותה בנסיבות העניין, על מנת למנוע הפרעה לקיום ההפגנה וכדי להגן על יכולתם של המשתתפים לממש את זכותם להפגין**" (בג"ץ 5277/07 **מרזל נ' מפקד משטרת מחוז ירושלים**, פסקה 6 לפסק דינה של הנשיאה בייניש (20.6.2007); ר' גם **עניין לוי**). בשייח ג'ראח, כמו גם בירושלים המזרחית כולה, אין לחובה זו כל זכר.

61. זאת ועוד. בראיית התמונה הרחבה חשוב לשים אל לב, כי משמרות המחאה שבהן נהוגה באופן שגרתי הפרקטיקה של החרמת הדגלים, מתבצעות בלב שכונות ואתרים פלסטיניים אשר סופחו לישראל אחרי 1967, ואשר מרביתה המכרעת של אוכלוסייתם היא פלסטינית; קבוצת מיעוט שבית משפט נכבד זה כבר הכיר במעמדה המיוחד ובזיקתה לרשות הפלסטינית (בג"ץ 7803/06 **אבו ערפה נ' שר הפנים** (פורסם בנבו, 5.5.2015)). דגל פלסטין הוא דגלם, סמל לזהותם הקולקטיבית והאינדיבידואלית (כפי שמשטרטים אף תצהירי העותרים). ככזה, הוא אמור היה לזכות להגנה מיוחדת.

62. עוד יש לציין, כי מדיניות המשטרה ורדיפת הדגל אינה פוגעת אך בזכות לביטוי, לכבוד ולזהות, אלא חותרת אף תחת הזכות החוקתית לקניין, ולעקרונות העומדים בבסיס סדר הדין הפלילי ופקודות המשטרה בכל הנוגע לתפיסת רכוש במסגרת פעולות אכיפת חוק. סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 קובע, כי "רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצוע" (ר' גם סעיף 3ב(1) לפקודת מטא"ר מס' 14.01.45 "תפיסת חפצים הקשורים לעבירה והטיפול בהם"). אלה, כאמור, אינם מתקיימים במרביתם המכרעת של המקרים, וההתנכלות לדגל ולמניפיו מתבצעת כשלא מתקיים כל יסוד סביר להניח שהדגל ישמש לביצוע עבירה. הפגנות ומחאות אינן עבירות, וסמלי זהות הם חלק אינהרנטי מהזכות לביטוי. למרות אלה, החרמת דגלים וחפצים עליהם מוטבע הדגל מתבצעת כדבר שבשגרה, תוך סירוב להשיבם לבעליהם (ר' גם עניין ביתן ועניין קרויס בסעיפים 66 ו-70 לעתירה).

ב. דגל פלסטין בפסיקה

63. אף בתי המשפט כבר מתחו ביקורת על התנהלות המשטרה ומדיניותה בעניין הצגת דגל פלסטין ומעצר מפגינים אשר הניפו אותו. אלה, כאמור, ובפרט מפגינים המתנגדים להחרמת הדגל ולהסרתו, נעצרים ונחקרים בחשד לכאורה להפרת הסדר הציבורי או להפרעה לשוטרים במילוי תפקידם. בתיקים

הספורים שהגיעו לבתי המשפט ואשר דגל פלסטיין עמד במרכזם הובעה עמדה שיפוטית ברורה: הנפת הדגל חוקית; הנחיות היועמ"ש שאין לפעול נגד מניפי הדגל והצגתו בפומבי היא סבירה ואין להתערב בה; על הדגל ומניפיו חלות ההלכות הידועות בעניין חופש הביטוי. נסקור את הפסיקה בקצרה.

64. כאמור, כבר בשנת 1994 דחה בית משפט נכבד זה עתירה שביקשה להעמיד לדין את מניפי הדגל ולפעול להסרתו מהמרחב הציבורי (**עניין יהלום**). בשנת 2000 בוטל כתב אישום שהוגש נגד מפגין לאחר שעבר לכאורה על הוראות סעיף 216(א)(4) לחוק העונשין ("מתנהג במקום ציבורי באופן העלול להביא להפרת השלום"), בשל כך שנשא על גופו דגלי פלסטיין במהלך מחאה שכותרתה הייתה "יום הכיבוש והדיכוי, יום הלאום והכוחניות, יום השעבוד" (ת"פ (שלום תל אביב) 8555/99 **מדינת ישראל נ' וולפסון** (לא פורסם, ניתן ביום 5.12.2000)). בית המשפט קבע, כי לא התעורר שם כל חשש לשלום הציבור, חזר על ההלכות בעניין מעמדו החוקתי של חופש הביטוי, וקבע כי "לא היה ואין בעובדות כתב האישום כדי לגבש עבירה פלילית כלשהי."

65. בבג"ץ 48/09 **מעוז נ' משטרת ישראל** (פורסם בנבו, 2.1.2009) נדונה עתירה שתקפה את דרישת המשטרה להתנות קיומה של הפגנה בתל אביב נגד תקיפות ישראל בעזה במבצע עופרת יצוקה, בכך שלא יונפו בה דגלי פלסטיין. בעקבות הערות בית המשפט בדיון, לפיהן, בין היתר, "ישראל מקיימת יחסים עם הרשות והדגלים האלו מונפים בשלל מקומות בישראל", ו"כבר היו הפגנות בימים קשים, בימים שקטים לא צריך הפגנות", נסוגה המשטרה מדרישתה, והעתירה התייתרה (אביעד גליקמן, "בלחץ בג"ץ: בתל אביב יפגינו עם דגלי פלסטיין, Ynet, 2.1.2009).

66. בתא"מ 15567-07-18 **ביתן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.9.2019), להלן: **עניין ביתן**) ביקש התובע פיצוי על עוגמת נפש שגרמה לו המשטרה, אשר החרימה דגל פלסטיין שהניף בעת משמרת מחאה בשכונת שייח ג'ראח. ביהמ"ש קבע כי אין לו סמכות עניינית לדון בשאלה המשפטית הנוגעת לחוקתיות המדיניות המשטרתית ביחס להנפת דגלי פלסטיין, אך ציין כי בבחינת המקרה נראה שהתנהלות המשטרה הייתה שלא כדין, וכי "**לא הוכח שהיה חשש ברמת הסתברות גבוהה שהנפת הדגל תוביל להפרה חמורה של שלום הציבור**".

67. עדותו של שוטר שניתנה במהלך הדיון בתיק זה מלמדת על **מדיניות גורפת** של המשטרה להסרת דגלי פלסטיין, ללא קשר לדפוס המחאה ואופייה, ואפילו מבלי לבחון אותה. מדיניות אשר אין לה דבר וחצי דבר עם שיקול הדעת הנדרש בהתאם להנחיות היועץ המשפטי לממשלה ולהגנות שמעניק הדין לזכות לביטוי.

בפסק הדין קובעת הרשמת הבכירה, אביגיל ון קרפלד, כך:

"**עדות השוטר פאעור** – לדבריו, **קיבל פקודה ממפקדו להגיע למקום ואם רואה דגל לקחת אותו** (סעיף 4 בתצהירו ע' 9 ש' 13). לדבריו הוא הגיע למקום, ראה שיש דגל, ירד מהניידת ואמר שאין בעיה להפגין **אבל את הדגל צריך להוריד** (ע' 9 ש' 18-19). לדבריו, מחזיק הדגל הלך כמה צעדים אחורה תוך שהוא מזיז את הדגל אחורה. בגלל שהבחור לא שיתף פעולה הוא נאלץ לקחת ממנו את הדגל בכוח והחזיר לו את המקל (סעיף 5 בתצהירו). לא הייתה במקום הפגנה נגדית של יהודים וגם לא ראה מתפללים

שעוברים...". **הרשמת אף קבעה כי בסרטון אשר תיעד את האירוע לא נצפו כל הפרות סדר, למרות שהשוטר דיווח על קיומן.**

העתק פרוטוקול הדיון בתא"מ 15567-07-18 וההחלטה בו מצורפים ומסומנים ע/7.

68. בבש"ע 334146-09-21 **מדינת ישראל נגד גיל המרשלג** (החלטה מיום 26.9.2021) ביקשה המשטרה להתנות את שחרורו של מפגין אשר נשא דגל פלסטיני בהפגנה בשייח ג'ראח, התנגד להחרמתו ונעצר – בתשלום ערבות בסך 10,000 ש"ח והרחקה מהשכונה למשך 60 יום. המפגין, אשר תצהירו מצורף לעתירה, סירב להשתחרר בתנאים מגבילים אלה בתום חקירתו, ועל כן בילה לילה בתא המעצר במגרש הרוסים (ר' סעיף 31-32 לעתירה).

69. בבית המשפט נחקר נציג המשטרה, אשר העיד כי ההתפרעות הנטענת בה השתתף לכאורה המפגין כללה "הנפות דגלים, קריאות גנאי לשוטרים, הנפת דגלי אש"ף ואי ציות לשוטרים". סגן נשיא ביהמ"ש השלום בירושלים, השופט נאיל מהנא, עיין בסרטונים אשר תיעדו את ההפגנה, קבע כי תיק החקירה "אינו מפרט כיצד הנפת הדגל היה בה להפר את שלום הציבור", כי "הנפת דגל פלסטיני אינה מהווה עבירה על פי ספר החוקים" וכי לא מצא כי קיימת עילת מעצר נגד המפגין. בית המשפט הורה על שחרורו של המפגין לאלתר, ללא תנאים מגבילים.

העתק פרוטוקול הדיון וההחלטה מצורפים ומסומנים ע/8.

70. החריג היחיד, המלמד על הכלל, הוא ענייננו של מפגין חרדי שנידון בה"ת (ירושלים) 41259/06/20 **קרויס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 31.8.2020). התובע, חרדי מנטורי קרתא, ביקש כי יוחזר לו דגל פלסטיני שהמשטרה החרימה במהלך מחאה שהשתתף בה בעיר ירושלים. המשטרה נאותה תחילה להשיבו, בעקבות סגירת תיק החקירה, אך לאחר מכן חזרה בה. בית המשפט קבע, בין היתר, כי "הנפת הדגל במקרה זה נועדה להלהיט את הרוחות ולעורר פרובוקציה של ממש כלפי אוכפי הדין שעשו מלאכתם", כי באירוע הופנתה אלימות כלפי המשטרה שכללה זריקת אבנים, בקבוקים וביצים, כי קיים חשד סביר לעבירות המיוחסות למשיב (התקהלות אסורה, התנהגות העלולה להפר את שלום הציבור ותקיפת שוטרים), וכי הדגל שימש ככלי לביצוע העבירות. נוכח אלו, קבע בית המשפט כי קיימת עילה לתפיסת הדגל.

71. להשלמת התמונה יצוין, כי בית משפט נכבד זה כבר הכיר במשמעותו הלאומית של דגל אש"ף כסממן זהות של העם הפלסטיני בכללותו. בשנת 2003 תקפה העותרת 3 את החלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לפסול קטעים מתשדירי התעמולה של רע"מ ושל בל"ד שבהם נראה דגל פלסטיני. בית המשפט קיבל את העתירה ופסק כי דגל פלסטיני הוא סמל **לזהות לאומית של העם הפלסטיני**, וכי הגבלת הצגתו בתשדירים תאושר רק מקום בו המודעה היא "בעלת תוכן העשוי לגרום לפגיעה ממשית, עמוקה וקשה ביותר ברגשות הציבור בישראל העשוי לצפות בתשדירים, ובייחוד באלה שנפגעו מפעולות טרור" (בג"ץ 651/03 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-16**, פסקה 17 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה (פורסם בנבו, 23.1.2003)).

ג. הנפת דגלי לאום במשפט הבינלאומי

72. הנפת דגלי לאום כחלק מהזכות לחופש ביטוי הוכרה זה מכבר במשפט הבינלאומי, בפרט בכל הנוגע לאזורי סכסוך ולשטחי כיבוש. באמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, אשר ישראל חתמה עליה בשנת 1966 ואשררה בשנת 1991, נקבע בסעיף 19 כי "לכל אדם תהיה הזכות לחופש הביטוי; זכות זו תכלול את החופש לבקש, לקבל ולקנות ידיעות ואידאות מכל סוג, ללא התחשבות בגבולות, אם בעל פה, אם בכתב, אם בדפוס, אם בצורת אמנות, או בכל אמצעים אחרים שיבחר בהם".

73. בהערה פרשנית מס' 34 של ועדת זכויות אדם של האו"ם נקבע כי סעיף זה נועד להגן על "כל סוגי הביטוי" הכוללים דיבור, כתיבה, כתב סימנים, ספרים, פמפלטות ועוד. הוועדה הכירה בפרשנות המושג "כל סוגי הביטוי" ככולל גם הגנה על הנפת דגלי לאום. בהמשך לכך, קבעה הוועדה כי הגבלת ביטוי נדרשת להתבצע בצמצום מרבי (ר' UNHRC, [Communication No. 2269/2013, Lopasov v Belarus](#), UNDOC CCPR/C/126/D/2269/2013, para 8.8).

74. סעיפים 10 ו-11 לאמנה האירופית בדבר זכויות האדם מעגנים הגנות דומות על חופש הביטוי. בית הדין האירופי לזכויות אדם עמד על הקשר הישיר בין הנפת דגל ובין מימוש הזכות לביטוי. כך לדוגמה בעניין *Fáber v Hungary* (2008) קבע בית הדין כי יש להגן על אלה המבקשים להניף את דגל "פסי ארפד" (Árpád stripes) שמסמל את מה שנתפס כשושלת המקורית של הונגריה, זאת לאחר שהמשטרה החרימה דגלים אלו, קנסה את מניפיהם או דרשה מהם לעזוב את המחאה. בפסק הדין נקבע בין היתר כי:

"[w]hen the right to freedom of expression is exercised in the context of political speech through the use of symbols, utmost care must be observed in applying any restrictions, especially if the case involves symbols which have multiple meanings."

(ECtHR, [Application No. 40721/08, Fáber v Hungary](#), ECLI:CE:ECHR:2012:0724JUD004072108 para. 36).

75. בהתאם, מוכרת במשפט הבינלאומי חשיבותה של הזכות לזהות, לרבות זהות לאומית, כחלק מאגד זכויות היסוד. כך, למשל, בהמלצה כללית מס' 21 לאמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה, נקבע כי הזכות להגדרה עצמית של פרטים היא עקרון בסיסי במשפט הבינלאומי השואב את כוחו ממספר אמנות, בהן גם האמנה בדבר זכויות אזרחיות ופוליטיות משנת 1966. ביחס למיעוטים אתניים, לשוניים, דתיים ולאומיים נקבע יש להקפיד במיוחד על כיבוד הזכות לזהות ולאפשר את מימושה (ר' General recommendation 21 (48) adopted at 1147th meeting Committee on the Elimination of Racial Discrimination (8.3.1996)).

76. מדינת ישראל חתמה על האמנה בדבר ביעור כל צורות האפליה וכאמור גם על האמנה בדבר זכויות אזרחיות ופוליטיות ואשררה אותן. אף שאמנות בינלאומיות אינן חלק אינהרנטי למשפט בישראל, מעמדן פרשני ויש לבחון את התנהלות משטרה גם באספקלריה זו.

סוף דבר

77. הנפת דגל פלסטין אינה מצדיקה יחס שונה מזה שזוכה לו כל דגל לאומי או קהילתי אחר; כשם שבמצעד הגאווה מונף ללא מפרע דגל הגאווה, וכפי שלא יעלה על דעתו של איש להחרים דגלי ישראל במצעדי הדגלים ובהפגנות יהודיות, גם כאשר אלה מתקיימות בלב שכונות פלסטיניות, או לדרוש להסיר את דגל ישראל המתנוסס בגאון על הבתים הספורים בהם מתגוררים יהודים בשייח ג'ראח ובסילוואן, לצדם של אלפי פלסטינים – כך יש לנהוג גם בדגל פלסטין.

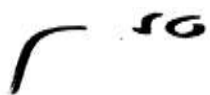
78. בפעם היחידה בה טרחה משטרת ישראל להשיב עניינית לפניית העותרת 3 בעניין מדיניותה הפסולה כלפי דגל פלסטין ונושאו, נטען כי המשטרה עומדת בכללים שהתווה היועץ המשפטי לממשלה בעניין הדגל, וכי היא בוחנת בכל מקרה לגופו את פוטנציאל הסיכון הגלום בהנפתו (ר' תשובת המשטרה בנספח ע/4). אלא ששלל העדויות שהוצגו בעתירה זו מעיד על כך שטענה זו רחוקה מדיוק. מדובר במדיניות גורפת, פסולה, שעניינה סילוק הדגל ומופעיו השונים מהמרחב הציבורי, גם כאשר לא מתקיים ולו שמץ חשש לשלום הציבור. מדיניות המתעלמת לחלוטין מההגנות העמוקות, המהותיות, שמעניק הדין לחופש הביטוי ומהמבחנים המחמירים שנקבעו בפסיקה אשר רק בהתקיימם מותרת פגיעה בזכות זו.

79. דומה כי התנהלות המשטרה אינה מונעת מחשש לשלום הציבור, אלא, אולי, מתפיסה שיש לקעקע, חסרת כל תימוכין ובסיס עובדתי, לפיה כל אימת ובכל מקום שבו מוצג דגל פלסטין, למצער בירושלים, עשויה להיגרם פגיעה בסדר הציבורי ובשלום הציבור, או משיקולים זרים של לאומנות גרידא. אולם המשטרה אינה צנזר והיא אינה מופקדת על אידיאולוגיה. תפקידה הוא לסייע למימוש זכות המחאה (ר', בין היתר, בג"ץ 148/79 סער נ' שר הפנים והמשטרה (פורסם בנבו, 31.5.1979)) ובוודאי שלא לסכלה. ובכל מקרה, אם קיימת ודאות קרובה להפרת הסדר הציבורי ולפגיעה קשה, רצינית וחמורה בשלום הציבור, אשר רק בהתקיימן ניתן להגביל ביטוי, היא מוסמכת להורות על פיזור ההפגנה, המפגינים ועמם הדגלים.

80. בשל כל אלה, לא ניתן עוד להסתפק בהצהרות כלליות לפיהן כל מקרה נבחן וייבחן לגופו. המציאות מלמדת כי הדבר אינו מתבצע; כי הנחיות היועמ"ש לא הופנמו וכי הן אינן מספקות עוד; וכי בחסות מדיניות סילוק הדגל מהמרחב הציבורי שוטרים נוטלים לעצמם סמכות מפליגה לפעול נגד הנפת דגלי פלסטין ונושאייהם ללא כל הצדקה, בטיעונים חסרי שחר ונטולי תשתית עובדתית הולמת, בדבר פגיעה ברגשות הציבור והתססה פוטנציאלית (סעיף 33 לעתירה), איסור לכאורה על הנפת דגל אש"ף (ר' סעיפים 34, 36 לעתירה) ואף בנימוק ש"כאן, בשמעון הצדיק, הדגל הזה אסור" (ר' סעיף 26 לעתירה). כל שמבקשים העותרים הוא לספק לדגל ולנושאי את ההגנות שמקנה הדין לחופש הביטוי, ולהטיל פיקוח הדוק על הפעלת הסמכות המשטרתית בעניינו.

מטעמים אלה מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבים על הגשת תשובתם, ועם קבלתה ליתן צו על תנאי
כמפורט בראשית העתירה.

היום, 22.2.2022

טל חסין, עו"ד
ב"כ העותרת